

U S T A W A

z dnia

o zmianie ustawy o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt

Art. 1. W ustawie z dnia 11 marca 2004 r. o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt (Dz. U. z 2014 r. poz. 1539, z 2015 r. poz. 266 i 470 oraz z 2016 r. poz. 1605) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 42 po ust. 3 dodaje się ust. 3a w brzmieniu:

„3a. Obowiązki, o których mowa w ust. 1 pkt 1, 3, 5 i 6, w odniesieniu do zwierząt wolno żyjących (dzikich), realizują również myśliwi oraz dzierżawcy lub zarządcy obwodu łowieckiego.”;

2) w art. 44:

a) w ust. 1 po pkt 12b dodaje się pkt 12c w brzmieniu:

„12c) nakazać posiadaczowi gospodarstwa podjęcie określonych działań w celu umożliwienia wykonania odstrzału sanitarnego zwierząt wolno żyjących (dzikich) lub zakazać działań uniemożliwiających lub utrudniających wykonanie tego odstrzału;”;

b) po ust. 1a dodaje się ust. 1b w brzmieniu:

„1b. Jeżeli na obszarze innego powiatu istnieje konieczność zastosowania środków, o których mowa w ust. 1 pkt 12a oraz 13–15 i 17, powiatowy lekarz weterynarii wnioskuje o zastosowanie tych środków do właściwego powiatowego lekarza weterynarii, który wydaje decyzję w sprawie zastosowania tych środków.”;

c) ust. 2 otrzymuje brzmienie:

„2. Decyzjom, o których mowa w ust. 1–1b, nadaje się rygor natychmiastowej wykonalności.”;

3) w art. 45 w ust. 1:

a) po pkt 3 dodaje się pkt 3a w brzmieniu:

„3a) zakazać utrzymywania, chowu lub hodowli zwierząt z gatunków wrażliwych;”;

- b) pkt 8c otrzymuje brzmienie:
„8c) nakazać zarządcom dróg publicznych wykładanie mat dezynfekcyjnych, a także ich utrzymywanie po wyłożeniu w stanie zapewniającym skuteczne działanie środka dezynfekcyjnego;”
 - c) po pkt 8e dodaje się pkt 8f w brzmieniu:
„8f) nakazać pobieranie próbek do badań laboratoryjnych i określić sposób ich pobierania;”
- 4) w art. 46 w ust. 3:
- a) po pkt 3 dodaje się pkt 3a w brzmieniu:
„3a) zakazać utrzymywania, chowu lub hodowli zwierząt z gatunków wrażliwych, lub”
 - b) pkt 8d otrzymuje brzmienie:
„8d) nakazać zarządcom dróg publicznych wykładanie mat dezynfekcyjnych, a także ich utrzymywanie po wyłożeniu w stanie zapewniającym skuteczne działanie środka dezynfekcyjnego, lub”
 - c) po pkt 8f dodaje się pkt 8g w brzmieniu:
„8g) nakazać pobieranie próbek do badań laboratoryjnych i określić sposób ich pobierania, lub”
- 5) po art. 46b dodaje się art. 46c w brzmieniu:
„Art. 46c. Warunki i sposób utrzymywania mat dezynfekcyjnych wykładanych w przypadku wydania nakazów, o których mowa w art. 45 ust. 1 pkt 8c i art. 46 ust. 3 pkt 8d, określają porozumienia pomiędzy Głównym Lekarzem Weterynarii a zarządcami dróg publicznych.”;
- 6) w art. 47a po ust. 1 dodaje się ust. 1a i 1b w brzmieniu:
„1a. W przypadku, o którym mowa w ust. 1, zakazów, nakazów i ograniczeń wynikających z przepisów ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody oraz wprowadzonych na jej podstawie nie stosuje się w zakresie niezbędnym do przeprowadzenia odstrzału sanitarnego zwierząt, z tym że przeprowadzenie tego odstrzału odbywa się po ustaleniu jego warunków z dyrektorem parku narodowego – w odniesieniu do obszaru parku narodowego lub regionalnym dyrektorem ochrony środowiska – w odniesieniu do obszaru rezerwatu przyrody.
1b. Odstrzału sanitarnego, o którym mowa w ust. 1, nie stosuje się do zwierząt objętych ochroną gatunkową.”;

7) po art. 47a dodaje się art. 47b w brzmieniu:

„Art. 47b. 1. W przypadku gdy odstrzał sanitarny zwierząt został nakazany w przepisach wydanych na podstawie art. 45 ust. 1 pkt 8, art. 46 ust. 3 pkt 8 albo art. 47 ust. 1, Polski Związek Łowiecki, na wniosek powiatowego lekarza weterynarii, wyznacza poszczególnym dzierżawcom lub zarządcom obwodów łowieckich do wykonania odstrzału sanitarnego osoby posiadające uprawnienia do wykonywania polowania.

2. W przypadku niewykonywania przez dzierżawcę obwodu łowieckiego nakazu, o którym mowa w art. 45 ust. 1 pkt 8–8b, art. 46 ust. 3 pkt 8–8c lub art. 47 ust. 1, z przyczyn leżących po jego stronie, dyrektor regionalnej dyrekcji Państwowego Gospodarstwa Leśnego Lasy Państwowe lub starosta, na wniosek powiatowego lekarza weterynarii lub Polskiego Związku Łowieckiego, wypowiedzi umowę dzierżawy obwodu łowieckiego.

3. Na wniosek organu Inspekcji Weterynaryjnej Polski Związek Łowiecki, dzierżawca lub zarządca obwodu łowieckiego przekazują temu organowi niezbędne do zwalczania chorób zakaźnych zwierząt informacje dotyczące:

- 1) zwierząt łownych, w szczególności o liczbie zwierząt łownych występujących na danym obszarze oraz szacowanej zmianie stanu liczebnego tych zwierząt w danym okresie,
- 2) planów łowieckich i wykonania tych planów
– w formie i terminie określonych w tym wniosku.”;

8) w art. 78 dodaje się pkt 5 w brzmieniu:

„5) udaremnia lub utrudnia wykonanie czynności wynikających z nakazów organów Inspekcji Weterynaryjnej wydanych w związku ze zwalczaniem choroby zakaźnej zwierząt”;

9) w art. 85aa:

a) w ust. 1:

– po pkt 1 dodaje się pkt 1a w brzmieniu:

„1a) art. 45 ust. 1 pkt 3a i art. 46 ust. 3 pkt 3a, utrzymuje zwierzęta lub prowadzi chów lub hodowlę zwierząt z gatunków wrażliwych, podlega karze pieniężnej w wysokości od 0,2 do trzykrotności,”

– pkt 9 otrzymuje brzmienie:

„9) art. 44 ust. 1 pkt 12b i art. 44 ust. 1a pkt 7, będąc posiadaczem gospodarstwa, nie podejmuje określonych działań w celu zabezpieczenia

gospodarstwa przed przenikaniem czynnika zakaźnego, podlega karze pieniężnej w wysokości od 0,1 do dwukrotności,”

– po pkt 9 dodaje się pkt 9a w brzmieniu:

„9a) art. 44 ust. 1 pkt 12c, będąc posiadaczem gospodarstwa, nie podejmuje określonych działań w celu umożliwienia wykonania odstrzału sanitarnego zwierząt, podlega karze pieniężnej w wysokości od 0,1 do dwukrotności,”

– pkt 22 otrzymuje brzmienie:

„22) art. 45 ust. 1 pkt 8e i art. 46 ust. 3 pkt 8f, nie podejmuje określonych działań w celu zabezpieczenia gospodarstwa przed przenikaniem czynnika zakaźnego, podlega karze pieniężnej w wysokości od 0,1 do dwukrotności,”

– po pkt 22 dodaje się pkt 22a w brzmieniu:

„22a) art. 45 ust. 1 pkt 8f i art. 46 ust. 3 pkt 8g, nie pobiera próbek do badań laboratoryjnych w określony sposób, podlega karze pieniężnej w wysokości od 0,1 do dwukrotności,”

b) po ust. 2 dodaje się ust. 2a w brzmieniu:

„2a. Kto, wbrew obowiązkowi określönemu w art. 47b ust. 3, nie przekazuje organom Inspekcji Weterynaryjnej informacji niezbędnych do zwalczania chorób zakaźnych zwierząt dotyczących zwierząt łownych, w szczególności o liczbie zwierząt łownych występujących na danym obszarze oraz szacowanej zmianie stanu liczebnego tych zwierząt w danym okresie lub informacji dotyczących planów łowieckich lub wykonania tych planów, w formie lub terminie określönym we wniosku, o którym mowa w art. 47b ust. 3, podlega karze pieniężnej w wysokości od 0,1 do dwukrotności kwoty przeciętnego wynagrodzenia miesięcznego w gospodarce narodowej za rok poprzedzający, ogłaszanej przez Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego.”;

10) w art. 85aa w ust. 3 oraz w art. 85ca wyrazy „ust. 1 i 2” zastępuje się wyrazami „ust. 1–2a”.

Art. 2. Odstrzał sanitarny zwierząt wprowadzony przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy na podstawie art. 45 ust. 1, art. 46 ust. 3 i art. 47 ust. 1 ustawy zmienianej w art. 1 jest wykonywany zgodnie z przepisami ustawy zmienianej w art. 1 w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą.

Art. 3. Dotychczasowe przepisy wykonawcze wydane na podstawie art. 45 ust. 1, art. 46 ust. 3, art. 47 ust. 1, art. 48a ust. 3 oraz art. 61 ust. 1 ustawy zmienianej w art. 1 zachowują moc i mogą być zmieniane na podstawie tego przepisu.

Art. 4. Ustawa wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.

UZASADNIENIE

Głównym celem zmiany ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt (Dz. U. z 2014 r. poz. 1539, z późn. zm.), zwanej dalej „ustawą”, jest potrzeba uszczegółowienia przepisów prawnych obowiązujących w zakresie zwalczania chorób zakaźnych zwierząt oraz wskazania dodatkowych działań niezbędnych do skutecznego zwalczania chorób zakaźnych zwierząt.

Analiza prowadzonych dotychczas działań oraz aktualna sytuacja epizootyczna, tj. wystąpienie nowych ognisk oraz przypadków afrykańskiego pomoru świń we wschodnich regionach Polski, wskazuje na konieczność wprowadzenia zmian w obowiązujących przepisach.

Projektowana ustawa wprowadza zmiany w rozdziale 8 ustawy, w którym określone są zasady zwalczania chorób zakaźnych zwierząt.

Dodanie ust. 3a w art. 42 ustawy (art. 1 pkt 1 projektu) dotyczy nałożenia na myśliwych oraz dzierżawców lub zarządów obwodów łowieckich przy podejrzeniu choroby zakaźnej wśród zwierząt wolno żyjących, obowiązków analogicznych do tych, jakie obowiązują posiadaczy zwierząt, w tym m.in. przekazywania informacji o znacznej liczbie nagłych padnięć, uniemożliwienia osobom postronnym dostępu do zwłok zwierzęcych oraz udzielania informacji, wyjaśnień i niezbędnej pomocy organom Inspekcji Weterynaryjnej. Wprowadzenie tych środków ma zapobiegać ewentualnemu rozprzestrzenianiu się choroby oraz ma umożliwić szybsze umiejscowienie choroby i zebranie istotnych danych epizootycznych.

Zmiana, o której mowa w art. 1 pkt 2 lit. a projektu, dotyczy art. 44 ust. 1 ustawy, w którym dodano pkt 12c mówiący o tym, że powiatowy lekarz weterynarii, w drodze decyzji administracyjnej, może nakazać posiadaczowi gospodarstwa podjęcie działań w celu umożliwienia wykonania przez myśliwych odstrzału sanitarnego dzików na danym obszarze lub zakazać działań uniemożliwiających lub utrudniających wykonanie takiego odstrzału. Rozwiązanie takie pozwoli na usprawnienie prowadzenia odstrzału sanitarnego dzików, w szczególności na obszarach, gdzie tereny rolnicze zlokalizowane są w bezpośredniej bliskości lasu.

W art. 44 ustawy po ust. 1 dodano ust. 1b (art. 1 pkt 2 lit. b projektu), mówiący o tym, że w przypadku wystąpienia choroby zakaźnej zwierząt, może zaistnieć konieczność

nakazania określonych czynności na obszarze innego powiatu. Wskazane przepisy mają na celu efektywne i szybkie podejmowanie decyzji i działań przez organy Inspekcji Weterynaryjnej, przez wpływ na podmioty bezpośrednio uczestniczące w realizacji działań związanych ze zwalczaniem choroby.

Przepis ten umożliwi wdrożenie szybkich i konkretnych działań związanych ze zwalczaniem ognisk choroby zakaźnej, w szczególności zmobilizowania wymienionych w przepisie podmiotów do podjęcia określonych w decyzji administracyjnej czynności jak zorganizowanie transportu padłych i zabitych zwierząt, ich utylizacji, a także uboju zwierząt i ewentualnego przetworzenia ich mięsa w celu inaktywacji czynnika zakaźnego. Podmiotom, o których mowa w tym przepisie, przysługiwać będzie zwrot poniesionych nakładów ze środków budżetu państwa.

W art. 45 w ust. 1 oraz w art. 46 ust. 3 (art. 1 pkt 3 lit. b i pkt 4 lit. b projektu) uszczegółowiono przepis dotyczący wykładania mat dezynfekcyjnych przez zarządców dróg publicznych. Dodatkowo dodano art. 46c (art. 1 pkt 5 projektu), zgodnie z którym warunki i sposób utrzymywania mat dezynfekcyjnych w przypadku wydania nakazu o wyłożeniu mat dezynfekcyjnych będą określone w ramach porozumień Głównego Lekarza Weterynarii z zarządcami dróg publicznych. Właściwe zabezpieczenie dróg w obszarach występowania choroby jest jednym z działań mających na celu ograniczenie możliwości przeniesienia choroby przez koła pojazdów, poza te obszary. Dlatego ważne jest, aby po wyłożeniu mat dezynfekcyjnych były one w odpowiedni sposób nawilżane środkiem dezynfekcyjnym, o właściwym stężeniu. Ponadto w art. 45 ust. 1 oraz art. 46 ust. 3 (art. 1 pkt 3 lit. c i pkt 4 lit. c projektu) rozszerzono katalog czynności, jakie mogą być nakazane rozporządzeniami wydawanymi odpowiednio przez powiatowego lekarza weterynarii i wojewodę. Przepis ten umożliwi nakaz pobierania próbek, w szczególności przez podmioty zajmujące się produkcją akwakultury oraz dzierżawców lub zarządców obwodów łowieckich przy zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt. Ponieważ obecnie obowiązujące przepisy zezwalają już na pobieranie próbek tzw. właścicielskich przez niektóre podmioty utrzymujące zwierzęta, dodatkowy obowiązek wprowadzany tym przepisem będzie pomocny przy administracyjnym zwalczaniu groźnych chorób zakaźnych i nie będzie wymagał dodatkowego podnoszenia kwalifikacji przez personel ww. podmiotów.

Kolejna zmiana (art. 1 pkt 3 lit. a projektu) rozszerza katalog środków, jakimi może dysponować powiatowy lekarz weterynarii przy zapobieganiu i zwalczaniu choroby

zakaźnej zwierząt objętej obowiązkiem zwalczania, a mianowicie dodany został zakaz utrzymywania, chowu lub hodowli zwierząt z gatunków wrażliwych. W związku z powyższym, wydając na podstawie art. 45 ust. 1 ustawy, rozporządzenie – akt prawa miejscowego, powiatowy lekarz weterynarii będzie miał możliwość wprowadzenia takiego zakazu na terenie powiatu lub jego części w przypadku wystąpienia choroby zakaźnej zwierząt lub bezpośredniego zagrożenia jej wystąpienia. Dotychczasowe doświadczenia wskazują, że posiadacze małych gospodarstw, w których utrzymywana jest niewielka liczba zwierząt z przeznaczeniem na własne potrzeby, z powodu braku środków finansowych lub możliwości organizacyjnych nie są w stanie dostosować gospodarstw do obowiązujących wymogów bioasekuracji. Obecnie, aby zaprzestać lub ograniczyć chów i hodowlę zwierząt, należy przeprowadzić fizyczne kontrole wszystkich gospodarstw w celu stwierdzenia spełnienia zasad zabezpieczenia przeciwpizootycznego i wydania dla każdego podmiotu indywidualnej decyzji administracyjnej, zgodnie z art. 48b ustawy. Wiąże się to z koniecznością wydatkowania dużych środków finansowych na wykonanie ww. kontroli, a przy braku odpowiedniej liczby lekarzy weterynarii zatrudnionych w Inspekcji Weterynaryjnej, praktycznie uniemożliwia dokonanie ograniczenia populacji zwierząt wrażliwych w krótkim czasie. Wdrożenie, co do istoty, bardzo restrykcyjnego ograniczenia, miałyby miejsce wyłącznie w sytuacjach nadzwyczajnych, dotyczących szybko szerzących się lub powodujących znaczne straty, szczególnie groźnych epizootii, o dużym znaczeniu dla gospodarki krajowej. Decyzja o zastosowaniu takiego środka pozostawiona jest w dyspozycji powiatowego lekarza weterynarii, który wybór takiego środka w konkretnej sytuacji będzie musiał dostatecznie uzasadnić. Analogiczne zmiany zostały wprowadzone w przypadku wydania rozporządzenia przez wojewodę (art. 1 pkt 4 lit. a projektu).

W ustawie wprowadzone zostały również istotne zmiany mające na celu usprawnienie prowadzenia odstrzału sanitarnego zwierząt. Uszczegółowiono przepisy art. 47a, dodając ust. 1a oraz 1b (art. 1 pkt 6 projektu), odnoszące się do prowadzenia odstrzału sanitarnego zwierząt na obszarach objętych formami ochrony przyrody, o których mowa w art. 6 ust. 1 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. z 2016 r. poz. 2134, z późn. zm.), lub otulinach w rozumieniu tej ustawy, wyłączając wynikające z tej ustawy lub wprowadzone na jej podstawie zakazy, nakazy i ograniczenia. W przypadku przeprowadzania odstrzału sanitarnego na takich obszarach konieczne jest, po wydaniu przez powiatowego lekarza weterynarii nakazu przeprowadzenia takiego odstrzału,

ustalenie warunków takiego odstrzału z dyrektorem parku narodowego – w odniesieniu do obszaru parku narodowego lub regionalnym dyrektorem ochrony środowiska – w odniesieniu do obszaru rezerwatu przyrody. Na pozostałych obszarach objętych formami ochrony przyrody (innych niż parki narodowe i rezerwaty przyrody) nie ma obowiązku ustalenia warunków przeprowadzania odstrzału sanitarnego w przypadku wydania takiego nakazu. Przyjęcie takiego rozwiązania pozwoli na doprecyzowanie kwestii przeprowadzenia takiego odstrzału, w sytuacji gdy w przypadku stwierdzenia kolejnych przypadków choroby zakaźnej zwierząt wśród zwierząt wolno żyjących konieczne jest podjęcie działań mających na celu odstrzelenie zwierząt chorych lub podejrzanych o daną chorobę zakaźną. Odstrzał sanitarny nie będzie jednak stosowany w przypadku zwierząt objętych ochroną gatunkową.

Kolejna zmiana dotyczy dodania nowego art. 47b (art. 1 pkt 7 projektu), w którym zawarte zostały przepisy, zgodnie z którymi powiatowy lekarz weterynarii, w przypadku gdy nakazany został odstrzał sanitarny zwierząt, może wnioskować do Polskiego Związku Łowieckiego (PZŁ) o wyznaczenie dla poszczególnych dzierżawców lub zarządców obwodów łowieckich dodatkowych osób do realizacji tego nakazu. Pozwoli to na usprawnienie realizacji odstrzału sanitarnego, przez zwiększenie liczby osób, które taki odstrzał będą mogły realizować, nie będąc członkiem danego koła łowieckiego. Równocześnie pozostawienie w dyspozycji PZŁ, możliwości wyznaczania tych osób pozwoli na przeprowadzenie odstrzału sanitarnego przy zachowaniu wszelkich zasad bezpieczeństwa, zarówno w zakresie prowadzenia polowania, jak również ograniczenia nadmiernego, niekontrolowanego ruchu myśliwych w obwodach łowieckich, w których choroba występuje.

Ponadto w projektowanym art. 47b w ust. 2 uregulowano kwestie, niewykonywania przez dzierżawców obwodów łowieckich, określonych nakazów, w tym w szczególności nakazu odstrzału sanitarnego. W takim przypadku PZŁ lub powiatowy lekarz weterynarii występuje z wnioskiem do dyrektora regionalnej dyrekcji Państwowego Gospodarstwa Leśnego Lasy Państwowe lub starosty, o wypowiedzenie umowy dzierżawy obwodu łowieckiego. Wprowadzenie takiego rozwiązania usprawni prowadzone przez organy Inspekcji Weterynaryjnej działania, dając możliwość wyciągnięcia konsekwencji, w przypadkach niewykonywania przez koła łowieckie nałożonych na nie nakazów. Wypowiedzenie umowy nie stanowi ingerencji w istniejące stosunki cywilnoprawne, gdyż strony wprowadzą swobodnie kształtują stosunki cywilnoprawne, ale w ramach

porządku prawnego, w tym w ramach ustaw. W istocie jest to rodzaj przymusu, aby prawidłowo wykonywać nakaz odstrzału sanitarnego. W przypadku gdy rolnik nie wykona nakazu albo zakazu i zwierzę zostanie zabite, wtedy nie otrzymuje odszkodowania. Poza tym projektowany przepis nakazuje wypowiedzenie umowy, nie rozwiązanie natychmiastowe, i tylko w sytuacji gdy niewykonanie odstrzału sanitarnego następuje z przyczyn leżących po stronie dzierżawcy obwodu łowieckiego. Wypowiedzenie umowy dzierżawy obwodu łowieckiego mogące być konsekwencją nakazu niewykonywania odstrzału sanitarnego zwierząt, z przyczyn leżących po stronie dzierżawcy obwodu łowieckiego, ma przyczynić się do tego, aby nakazany odstrzał sanitarny był skutecznie wykonywany przez dzierżawców w celu zwalczania choroby zakaźnej zwierząt. Wypowiedzenie umowy stanowić będzie bardziej efektywny środek wpływu na dzierżawców w zakresie realizacji odstrzału sanitarnego niż innego rodzaju sankcje karne czy karnoadministracyjne, który skuteczniej osiągnie zamierzony cel, jakim jest zapewnienie bezpieczeństwa epizootycznego kraju, w tym ograniczenie lub eliminowanie zagrożeń dla zdrowia publicznego.

W tym przypadku nie zachodzi moc wsteczna w związku z art. 2 projektu ustawy, który stanowi przepis o charakterze przejściowym i reguluje sytuację intertemporalną. Należy zauważyć, że Trybunał Konstytucyjny w swoim orzecznictwie odróżnia retroakcję właściwą od retroakcji pozornej (retrospektywności). Retrospektywność dotyczy stosunków zaistniałych wcześniej i nadal trwających (wyroki z: 31 stycznia 1996 r., K 9/95, 31 marca 1998 r., K 24/97 i 20 stycznia 2009 r., P 40/07). Wówczas nowe prawo stosuje się bezpośrednio do trwających stosunków prawnych. (...) O tym, że przepisy mają charakter retrospektywny, a nie retroaktywny, możemy mówić wówczas, gdy nowe przepisy stosuje się do sytuacji prawnych zastanych w chwili wejścia w życie nowelizacji i nie wywołują one skutków dla stosunków i sytuacji prawnych, w zakresie, w jakim istniały one przed ich wejściem w życie (wyroki z: 10 lipca 2008 r., K 33/06, 18 października 2006 r., P 27/05 i 20 stycznia 2009 r., P 40/07).

Jednocześnie w projektowanym art. 47b w ust. 3 (art. 1 pkt 7 projektu) dodano przepis mówiący o konieczności przekazywania przez PZŁ lub dzierżawców lub zarządców obwodów łowieckich, na wniosek organów Inspekcji Weterynaryjnej informacji dotyczącej liczby zwierząt łownych występujących na danym obszarze oraz szacowanej zmianie stanu liczebnego tych zwierząt w danym okresie. Uzyskiwanie tych danych przez powiatowych i wojewódzkich lekarzy weterynarii umożliwi planowanie odstrzału

sanitarnego zwierząt łownych będących wektorami chorób zakaźnych zwierząt zwalczanych z urzędu. Przepis ten będzie ważnym narzędziem do pozyskiwania informacji w celu wyliczania liczby zwierząt podatnych na daną jednostkę chorobową, mających być przedmiotem redukcji populacyjnej w celu zminimalizowania rozprzestrzeniania się choroby.

Kolejna zmiana dotyczy art. 78 ustawy, w którym dodano pkt 5 (art. 1 pkt 8 projektu), wskazując, że osoby, które udaremniają lub utrudniają wykonywanie czynności wynikających z nakazów organów Inspekcji Weterynaryjnej, wydanych w związku ze zwalczaniem choroby zakaźnej zwierząt podlegają grzywnie, karze ograniczenia wolności albo pozbawienia wolności do lat 3. Pozwoli to na skuteczniejsze prowadzenie działań związanych ze zwalczaniem choroby zakaźnej przez organy Inspekcji Weterynaryjnej, w sytuacji braku chęci współpracy ze strony posiadaczy zwierząt czy osób postronnych.

Ponadto w art. 85aa, który umożliwia organom Inspekcji Weterynaryjnej nakładanie kar pieniężnych za niewykonywanie niektórych obowiązków wymienionych w art. 45 ust. 1 oraz art. 46 ust. 3 ustawy, wprowadzono zmiany wynikające z wprowadzenia nowych nakazów i zakazów, określając wysokość kar, w przypadku gdy te zakazy i nakazy są niewykonywane (art. 1 pkt 9 projektu).

Proponowane zmiany pozwolą na bardziej efektywne zwalczanie chorób zakaźnych zwierząt, przez wykorzystanie uszczegółowionego i poszerzonego katalogu środków administracyjnych do zwalczania i zapobiegania chorobom zakaźnym zwierząt. Ponadto wprowadzenie zmian w przepisach karnych do ustawy, pozwoli na skuteczniejsze egzekwowanie przez organy Inspekcji Weterynaryjnej, nakazów, zakazów i ograniczeń wprowadzonych w związku ze zwalczaniem danej choroby zakaźnej zwierząt.

Aby skutecznie przeprowadzać odstrzał sanitarny zdecydowano w art. 2 projektu, że również do odstrzału sanitarnego zarządzonego przed dniem wejścia w życie projektowanej ustawy stosuje się przepisy ustawy w brzmieniu nadanym projektowaną ustawą, tj. ułatwiające jego przeprowadzenie w celu zwalczania choroby zakaźnej zwierząt.

W związku z dokonaniem zmian w art. 45 ust. 1 oraz art. 46 ust. 3 ustawy można uznać, że pośrednio zmienione zostały przepisy upoważniające zawarte w art. 45 ust. 1, art. 46 ust. 3, art. 47 ust. 1, art. 48a oraz art. 61 ust. 1 ustawy. Zatem zachowano w mocy przepisy wykonawcze wydane na tych podstawach, z możliwością ich zmiany (art. 2 projektu).

Do postępowań w sprawie nałożenia kar pieniężnych, wszczętych na podstawie ustawy zmienianej w art. 1 i niezakończonych decyzją ostateczną przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy będzie miał zastosowanie art. 189c Kodeksu postępowania administracyjnego, zgodnie z którym, jeżeli w czasie wydawania decyzji w sprawie administracyjnej kary pieniężnej obowiązuje ustawa inna niż w czasie naruszenia prawa, w następstwie którego ma być nałożona kara, stosuje się ustawą nową, jednakże należy stosować ustawę obowiązującą poprzednio, jeżeli jest względniejsza dla strony.

Projekt ustawy jest zgodny z prawem Unii Europejskiej.

Ustawa nie będzie miała wpływu na działalność mikroprzedsiębiorców, małych i średnich przedsiębiorców. Jej przepisy są skierowane głównie do podmiotów zajmujących się chowem i hodowlą trzody chlewnej.

Zgodnie z art. 5 ustawy z dnia 7 lipca 2005 r. o działalności lobbingsowej w procesie stanowienia prawa (Dz. U. z 2017 r. poz. 248) projekt został zamieszczony na stronie podmiotowej Biuletynu Informacji Publicznej Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi oraz Rządowego Centrum Legislacji.

Projektowana ustawa nie zawiera przepisów technicznych, w związku z tym nie podlega procedurze notyfikacji zgodnie z rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 23 grudnia 2002 r. w sprawie sposobu funkcjonowania krajowego systemu notyfikacji norm i aktów prawnych (Dz. U. poz. 2039, z późn. zm.).

<p>Nazwa projektu Projekt ustawy o zmianie ustawy o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt</p> <p>Ministerstwo wiodące i ministerstwa współpracujące Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi</p> <p>Osoba odpowiedzialna za projekt w randze Ministra, Sekretarza Stanu lub Podsekretarza Stanu Ewa Lech – Podsekretarz Stanu w Ministerstwie Rolnictwa i Rozwoju Wsi</p> <p>Kontakt do opiekuna merytorycznego projektu Krystian Popławski – Dyrektor Departamentu Bezpieczeństwa Żywności i Weterynarii</p>	<p>Data sporządzenia 30.06.2017 r.</p> <p>Źródło:</p> <p>Nr w wykazie prac:</p>
---	--

OCENA SKUTKÓW REGULACJI

1. Jaki problem jest rozwiązywany?

Zwiększenie skuteczności zwalczania chorób zakaźnych zwierząt przez wprowadzenie nowych obowiązków m.in. dla myśliwych, dzierżawców lub zarządców obwodów łowieckich, posiadaczy gospodarstw, a także umożliwienie Inspekcji Weterynaryjnej zakazania lub ograniczenia możliwości utrzymywania, chowu lub hodowli zwierząt z gatunków wrażliwych na danym obszarze, jak również wprowadzenie sankcji administracyjnych za nieprzestrzeganie takich zakazów, nakazów i ograniczeń lub niewypełnianie obowiązków związanych ze zwalczaniem chorób zakaźnych zwierząt.

Wprowadzenie zmian, które ułatwią prowadzenie odstrzału sanitarnego związanego ze zwalczaniem chorób zakaźnych zwierząt, w tym także na obszarach objętych formami ochrony przyrody, o których mowa w art. 6 ust. 1 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. z 2016 r. poz. 2134, 2249 i 2260 oraz z 2017 r. poz. 60, 132 i 1074), lub otulinach w rozumieniu tej ustawy.

Konieczność zmiany ustawy z dnia 11 marca 2014 r. o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt (Dz. U. poz. 1539, z późn. zm.) w celu usprawnienia pracy organów Inspekcji Weterynaryjnej, tj. umożliwienie zakazania lub ograniczenia możliwości utrzymywania, chowu lub hodowli zwierząt z gatunków wrażliwych na danym obszarze w przypadku zagrożenia wystąpienia lub wystąpienia choroby zakaźnej zwierząt podlegającej obowiązkowi zwalczania, w drodze rozporządzenia – aktu prawa miejscowego.

2. Rekomendowane rozwiązanie, w tym planowane narzędzia interwencji, i oczekiwany efekt

Zmiana przepisów ustawy z dnia 11 marca 2014 r. o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt w celu usprawnienia pracy organów Inspekcji Weterynaryjnej w zakresie wykrywania i zwalczania chorób zakaźnych zwierząt wolno żyjących. Wprowadzenie możliwości nakazania posiadaczowi gospodarstwa podjęcia określonych działań w celu umożliwienia odstrzału zwierząt wolno żyjących pozwoli na zwiększanie skuteczności odstrzału sanitarnego.

Sprecyzowanie obowiązku utrzymywania mat w stanie zapewniającym skuteczne działanie środka dezynfekcyjnego przez zarządców dróg publicznych zapewni skuteczne odkażanie kół pojazdów przejeżdżających po wyłożonych matach.

Ponadto uregulowanie kwestii umożliwienia organom Inspekcji weterynaryjnej wprowadzania środka w drodze rozporządzenia – aktu prawa miejscowego, zakazania lub ograniczenia możliwości utrzymywania, chowu lub hodowli zwierząt z gatunków wrażliwych na danym obszarze. Przedmiotowy środek został wprowadzony na wniosek Głównego Lekarza Weterynarii i uzupełnia katalog środków administracyjnych możliwych do zastosowania w przypadku zagrożenia wystąpienia lub wystąpienia choroby zakaźnej zwierząt podlegającej obowiązkowi zwalczania.

Wprowadzenie zmian związanych z wykonywaniem odstrzału sanitarnego, w tym na obszarach objętych formami ochrony przyrody oraz wyznaczania przez Polski Związek Łowiecki dla dzierżawców lub zarządców obwodów łowieckich osób mających uprawnienia do wykonywania polowania do przeprowadzenia odstrzału sanitarnego, nakazanego przez powiatowego lekarza weterynarii.

Wprowadzenie sankcji administracyjnych za nieprzestrzeganie wprowadzonych zakazów, nakazów i ograniczeń nałożonych w związku ze zwalczaniem chorób zakaźnych zwierząt, w tym również kar pieniężnych, zwiększy skuteczność ich egzekwowania, a tym samym przyczyni się do zapewnienia bezpieczeństwa epizootycznego na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.

3. Jak problem został rozwiązany w innych krajach, w szczególności krajach członkowskich OECD/UE?

Proponowane rozwiązania dotyczą krajowych przepisów regulujących zwalczanie chorób zakaźnych zwierząt.

4. Podmioty, na które oddziałuje projekt			
Grupa	Wielkość	Źródło danych	Oddziaływanie
Inspekcja Weterynaryjna	305 powiatowych inspektoratów weterynarii 16 wojewódzkich inspektoratów weterynarii Główny Inspektorat Weterynarii	Dane własne Inspekcji Weterynaryjnej	wzmocnienie uprawnień, dodatkowe obowiązki związane z nakładaniem sankcji administracyjnych, w tym kar pieniężnych oraz wypłatą odszkodowań
Polski Związek Łowiecki zrzeszający myśliwych, zarządców lub dzierżawców obwodów łowieckich	120 610 myśliwych działających w strukturze: 49 zarządów okręgowych i 2559 koła łowieckie, które dzierżawią 4711 obwody łowieckie	Polski Związek Łowiecki	Obowiązki w zakresie prowadzenia odstrzału sanitarnego Szkolenia, kampanie informacyjne, prowadzenie odstrzału sanitarnego, odstrzału dorosłych samic dzika oraz poszukiwania zwłok dzików padłych
Posiadacze gospodarstw (w tym zwierząt gospodarskich)	1 409 649 gospodarstw (w tym bydło: 6 626 918 sztuk utrzymywanych w 453 081 siedzibach stad, owce: 266 167 sztuk utrzymywanych w 8931 siedzibach stad, kozy: 44 351 sztuk utrzymywanych w 8398 siedzibach stad oraz 250 757 siedzib stad posiadających zwierzęta z gatunku świnie)	Główny Urząd Statystyczny (Agencja Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa)	Obowiązek podjęcia określonych działań w celu umożliwienia wykonania odstrzału sanitarnego zwierząt wolnożyjących lub zakaz działań uniemożliwiających wykonanie tego odstrzału
Zarządcy dróg publicznych	Brak danych		Sprecyzowanie nakazu po wyłożeniu mat przez określenie wymogu utrzymywania mat w stanie zapewniającym skuteczne działanie środka dezynfekcyjnego (wprowadzenie nakazu dla zarządców dróg w obecnym stanie prawnym jest możliwy).

5. Informacje na temat zakresu, czasu trwania i podsumowanie wyników konsultacji

6. Wpływ na sektor finansów publicznych

(ceny stałe z ... r.)	Skutki w okresie 10 lat od wejścia w życie zmian [mln zł]											
	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10 ^{*)}	Łącznie (0-10) ^{**)}
Dochody ogółem	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
budżet państwa	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

JST	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
pozostałe jednostki (oddzielnie)	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Wydatki ogółem	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
budżet państwa	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
JST	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
pozostałe jednostki (oddzielnie)	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Saldo ogółem	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
budżet państwa	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
JST	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
pozostałe jednostki (oddzielnie)	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

Źródła finansowania	
Dodatkowe informacje, w tym wskazanie źródeł danych i przyjętych do obliczeń założeń	<p>Zadania realizowane przez Inspekcję Weterynaryjną, wynikające z projektu ustawy będą finansowane w ramach środków zaplanowanych w ustawie budżetowej.</p> <p>Przedmiotowe wydatki będą sfinansowane ze środków budżetowych określonych w części 83 – rezerwa celowa przeznaczona na zwalczanie chorób zakaźnych zwierząt (w tym finansowanie programów zwalczania), badania monitoringowe pozostałości chemicznych i biologicznych w tkankach zwierząt, produktach pochodzenia zwierzęcego i paszach, finansowanie zadań zleconych przez Komisję Europejską oraz na dofinansowanie kosztów realizacji zadań Inspekcji Weterynaryjnej, oraz w części 85 – budżety wojewodów, działu 010 – rolnictwo i łowiectwo, rozdziału 01022 – zwalczanie chorób zakaźnych zwierząt oraz badania monitoringowe pozostałości chemicznych i biologicznych w tkankach zwierząt i produktach pochodzenia zwierzęcego.</p> <p>Ewentualne dochody budżetu państwa będą pochodziły z kar pieniężnych nakładanych na mocy projektowanych przepisów za nieprzestrzeganie nakazów, zakazów i ograniczeń związanych ze zwalczaniem chorób zakaźnych zwierząt.</p> <p>Obecnie, gdy projektowana jest zmiana odpowiedzialności za nieprzestrzeganie nakazów, zakazów lub ograniczeń wydanych w celu zwalczania choroby zakaźnej zwierząt lub zapobiegania takiej chorobie, trudno jest określić dokładną liczbę decyzji administracyjnych, jaka będzie wydawana w związku z naruszeniami, o których mowa w projektowanym art. 85aa ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt.</p>

7. Wpływ na konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczość, w tym funkcjonowanie przedsiębiorców oraz na rodzinę, obywateli i gospodarstwa domowe

Skutki								
Czas w latach od wejścia w życie zmian		0	1	2	3	5	10	Łącznie (0–10)
W ujęciu pieniężnym (w mln zł, ceny stałe z ... r.)	duże przedsiębiorstwa							
	sektor mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw							
	rodzina, obywatele oraz gospodarstwa domowe							
W ujęciu niepieniężnym	duże przedsiębiorstwa							
	sektor mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw							
	rodzina, obywatele oraz gospodarstwa domowe							
Niemierzalne								

Dodatkowe informacje, w tym wskazanie źródeł danych i przyjętych do obliczeń założeń	Projekt będzie miał wpływ na podmioty prowadzące gospodarkę łowiecką oraz zarządców dróg, posiadaczy gospodarstw i posiadaczy zwierząt jeżeli konieczne będzie nałożenie na nich nakazów w związku ze zwalczaniem chorób zakaźnych zwierząt. Z uwagi na brak określenia obszaru i zakresu ewentualnych nakazów i zakazów nałożonych w drodze rozporządzenia – aktu prawa miejscowego, oszacowanie kosztów jest niemożliwe.
--	--

8. Zmiana obciążeń regulacyjnych (w tym obowiązków informacyjnych) wynikających z projektu

nie dotyczy

Wprowadzane są obciążenia poza bezwzględnie wymaganymi przez UE (szczegóły w odwróconej tabeli zgodności).

tak
 nie
 nie dotyczy

zmniejszenie liczby dokumentów
 zmniejszenie liczby procedur
 skrócenie czasu na załatwienie sprawy
 inne:

zwiększenie liczby dokumentów
 zwiększenie liczby procedur
 wydłużenie czasu na załatwienie sprawy
 inne:

Wprowadzane obciążenia są przystosowane do ich elektronizacji.

tak
 nie
 nie dotyczy

Komentarz:

9. Wpływ na rynek pracy

Brak wpływu na rynek pracy.

10. Wpływ na pozostałe obszary

środowisko naturalne
 sytuacja i rozwój regionalny
 inne:

demografia
 mienie państwowe

informatyzacja
 zdrowie

Omówienie wpływu

Brak wpływu na pozostałe obszary.

11. Planowane wykonanie przepisów aktu prawnego

Planuje się, że projektowana ustawa wejdzie w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.

12. W jaki sposób i kiedy nastąpi ewaluacja efektów projektu oraz jakie mierniki zostaną zastosowane?

Nie planuje się ewaluacji efektów.

13. Załączniki (istotne dokumenty źródłowe, badania, analizy itp.)

Brak.

Warszawa, 14 lipca 2017 r.

Minister
Spraw Zagranicznych

KPRM

AAA306890

DPUE.920.1086.2017/7/mp

RWP-61358-2017

dot.: RM-10-86-17 z 13.07.2017 r. (tekst ostateczny)

Pani
Jolanta Rusiniak
Sekretarz Rady Ministrów

Opinia

o zgodności z prawem Unii Europejskiej projektu ustawy o zmianie ustawy o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt, wyrażona przez ministra właściwego do spraw członkostwa Rzeczypospolitej Polskiej w Unii Europejskiej

Szanowna Pani Minister,

w związku z przedłożonym projektem ustawy pozwalam sobie wyrazić poniższą opinię.

Projekt ustawy nie jest sprzeczny z prawem Unii Europejskiej.

Z poważaniem

z up. Ministra
Spraw Zagranicznych
Renata Szczep
Podsekretarz Stanu

Do wiadomości:

Pan Krzysztof Jurgiel
Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi